

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi:

Zad. 1

1. Klejstenes; 2. Perykles

Zad. 2

Śmierć Gajusza Juliusza Cezara – 5

Początek panowania faraona Cheopsa w Egipcie – 1

Zwycięstwo Aleksandra Wielkiego pod Gaugamelą – 4

Kłęska Leonidasa w termopilskim wąwozie – 3

Koniec panowania króla Salomona w Palestynie – 2

Zad. 3

Po prawej stronie płaskorzeźby widać łuk triumfalny; Postać w rydwanie trzyma w prawej ręce gałązkę wawrzynu; Rydwan poprzedzają trębacze.

Zad. 4

Odpowiedź: Matejkowska wizja koronacji Bolesława Chrobrego nie jest zgodna z informacjami z „Rocznika kwedlinburskiego”.

Uzasadnienie: Według „Rocznika kwedlinburskiego” koronacja miała miejsce w roku 1025. Tymczasem Otto III zmarł w roku 1002, biskup Reinbern w 1013, arcybiskup Radzim-Gaudenty w 1016. Żaden z nich nie mógł uczestniczyć w koronacji Bolesława Chrobrego.

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 5

- A. Od roku 1054 panowała schizma między „łacinnikami” i „grekami”. Bizantyńczycy („grecy”) nie uznawali władzy papieża. Krzyżowcy jako „łacinnicy” musieli być zainteresowani zmianą tej sytuacji.
- B. Zdobycie Konstantynopola i utworzenie Cesarstwa Łacińskiego (1204).

Zad. 6

W końcu wieku XIV i w pierwszych dekadach XV wieku własność królewska zmalała (trzy razy), a własność możnowładcza rozrastała się (prawie dwukrotnie). Zmniejszyła się również własność szlachecka. Pozycja króla w państwie słabła, rosło znaczenie możnowładców. Może miało to związek z perturbacjami po śmierci Ludwika Andegaweńskiego (1382).

Zad. 7

Rzeczpospolita w pierwszej fazie II wojny północnej (1655-1656) (lub prościej: Rzeczpospolita podczas potopu szwedzkiego)

Zad. 8

- A. 2 (monarchia parlamentarna)
- B. 4 („sławetnej rewolucji”)

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 9

W dobie Sejmu Czteroletniego (1788-1792) teatr stał się przedłużeniem trybuny sejmowej. Starał się przekonać widzów do realizowanych przez sejm reform (bardziej znany przykład: „Powrót poła” Juliana Ursyna Niemcewicza). Teatr był też miejscem edukacji patriotycznej i obywatelskiej. Pod kostiumami postaci historycznych (reformator Kazimierz Wielki) ukrywano współczesnych (Stanisław August Poniatowski). Król i reformatorzy mogli utwierdzić się w woli dokonania naprawy państwa.

Zad. 10

- A. 4 (styczniowym)
- B. 3. Adresat reskryptu był naczelnym wodzem armii Królestwa Polskiego – fałsz

Zad. 11

Odpowiedź: Ta scena świadczy o przejmowaniu przez Japończyków wzorów kultury europejskiej i amerykańskiej.

Uzasadnienie: Przedstawione na ilustracji kobiety (gejsze?) umilają sobie czas zajęciami muzycznymi. Korzystają jednak z instrumentu „importowanego” z Zachodu (klawesyn? klawikord?).

Zad. 12

- A. przewrót majowy (12-14 maja 1926 r.)
- B. PPS miała duże wpływy w związkach zawodowych. Kolarze z tych związków przyłączając się do strajku uniemożliwili szybki transport wojsk z Wielkopolski koleją.

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 13

Polityka „równego dystansu” wobec III Rzeszy i ZSRR.

Wyjaśnienie: Minister spraw zagranicznych Polski od 1932 r. Józef Beck starał się prowadzić politykę „równego dystansu” w stosunku do największych sąsiadów Polski – ZSRR i III Rzeszy. Z obu państwami zawarto układy o nieagresji (z ZSRR w 1932 r., z III Rzeszą – w 1934).

Zad. 14

Województwa: wrocławskie, olsztyńskie, zielonogórskie.

Wyjaśnienie: Repatriantów osiedlano na Ziemiach Odzyskanych, odebranych po II wojnie światowej Niemcom. Zatrudniano ich głównie w Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Na tych terenach istniało wciąż zapotrzebowanie na siłę roboczą.

Zad. 15

3 oraz 4 – fałsz

Zad. 16

Szyk bojowy: falanga; państwo: Macedonia

Zad. 17

Wraz ze spadkiem znaczenia jazdy na polach bitewnym i wzrostem znaczenia piechoty (hoplici) malała też polityczna rola arystokracji, a rosło znaczenie obywateli z warstw średnich (mieszczanie, bogatsi chłopci), których stać było na ekwipunek hoplity. Polis greckie stopniowo się demokratyzowały.

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony – przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 18

Osobiste zaangażowanie Hannibala jako dowódcy oddziałów oblegających Sagunt; Zastosowanie przez oblegających skutecznej maszyny oblężniczej („ruchoma wieża”); Blokada miasta odcinała jego mieszkańców od niezbędnych dostaw (żywność, broń); Oddalenie Saguntu od Rzymu (legiony rzymskie nie mogły przyjść z szybką pomocą).

Zad. 19

Jak wynika z tekstów źródłowych B i D, obaj wodzowie dowodzili bezpośrednio, idąc na czele swoich oddziałów. Aleksander Wielki oddziaływał na żołnierzy demonstrując swe męstwo, Hannibal osobiście zagrzewał swych podkomendnych do boju. Podobieństwo ich sposobów dowodzenia jest duże.

Zad. 20

Karol IX (Sundermański), w czasie bitwy pod Kircholmem (1605) od roku był królem Szwecji, oraz Jan Karol Chodkiewicz, hetman polny litewski (po bitwie zostanie hetmanem wielkim).

Zad. 21

Piechota oraz artyleria

Zad. 22

W bitwach pod Kircholmem i Kłuszynem o polskich sukcesach decydowały ataki husarii. Skuteczność jej działań kojarzy się zwykle z dobrą taktyką, dużą siłą uderzeniową i wysokim morale. Używana przez husarzy kopia uchodziła za dobrą broń.

Egzamin maturalny 2013 historia poziom rozszerzony

– przykładowe odpowiedzi (c.d.):

Zad. 23

Odpowiedź: Źródło G zawiera informacje potwierdzające opinię wyrażoną przez Niccolo Machiavellego.

Uzasadnienie: W bitwie pod Kłuszynem nieopłacone przez Rosjan wojska najemne coraz głośniej domagały się żołdu, a następnie wdały się w pertraktacje z polskim hetmanem Stanisławem Żółkiewskim. Rosyjski dowódca książę Dymitr Szujski nie mógł liczyć na najemników. Potwierdza to opinię Machiavellego o braku karności i wiarołomstwie jako typowych cechach wojsk najemnych.

Zad. 24

Różnice: W powstaniu listopadowym mamy do czynienia z wojną regularną, w powstaniu styczniowym strona polska prowadzi wyłącznie działania partyzanckie; W powstaniu listopadowym Rosjanie koncentrują się na próbach zdobycia zajętej przez powstańców Warszawy, w powstaniu styczniowym nie ma walk o Warszawę, gdyż pozostaje ona cały czas w rękach rosyjskich.

Przyczyna: Do opisanej wyżej sytuacji przyczyniła się likwidacja armii Królestwa Polskiego po powstaniu listopadowym. Powstanie listopadowe przypominało wojnę dwóch państw, z których każde ma armię o pewnej wartości. W powstaniu styczniowym Królestwo nie miało już przeszkolonej i odpowiednio wyposażonej armii. Dysproporcja sił była ogromna.

Zad. 25

Spostrzeżenia współczesnego historyka odnośnie śmierci generała Józefa Sowińskiego mocno odbiegają od wizji literackiej prezentowanej przez Juliusza Słowackiego. Według poety generał-inwalida odmawia poddania się Rosjanom i ginie z bronią w ręku. Według historyka generał poddał się Rosjanom wraz z grupą swych żołnierzy. Rosjanie – zaatakowani przez inną grupę powstańców – wybili bagnetami bezbronnych jeńców, w tym Sowińskiego.